

5. In de ban van lotos

Inhoud

- * Odysseus komt bij koning Alkinoös en vraagt of ze hem naar huis willen brengen
- * De blinde zanger Demodokas zingt tot twee keer toe over Troje, en Odysseus moet twee keer huilen
- * Odysseus stelt zich voor en vertelt dat hij na zijn vertrek uit Troje in het land van de Lotofagen is beland, waar zijn mannen niets anders meer wilden dan lotos eten

Doelstelling

De leerlingen leren dat er tijdens de reis verleidingen zijn die je af kunnen houden van het doel van je reis. Het is lekker, gaaf, en je vergeet de dingen die niet leuk zijn. De leerlingen weten die verleidingen te benoemen. Ze zijn herkenbaar en reëel.

Verantwoording van de doelstelling

Uit het verhaal blijkt dat het verleidelijk is om lotos te eten. Het eten van lotos leidt ertoe dat de mannen zich nergens meer voor interesseren: hun huis, verleden, toekomst, ambities en verantwoordelijkheden. Ze wensen niets meer. Voor de leerlingen zijn die verleidingen gemakkelijk aan te wijzen: iedere avond op straat rondhangen, drinken, roken, gokken, drugs gebruiken, achter de meiden aan, voetbal kijken.

Het is van belang dat de leerlingen dit kunnen signaleren, maar dat u als leerkracht niet moraliseert. Dit gedrag hoort tenslotte bij de jongeren, alleen hebben ze niet in de gaten dat het dezelfde uitwerking als lotos heeft: alle interesse en verantwoordelijkheid ten aanzien van de toekomst, het verleden en het heden verdwijnt.

Benodigdheden

- * eten (fruit, koeken, Turks brood of matzes)
- * drinken (sappen, wijn, water)
- * achtergrondmuziek (harp)
- * wierookstokjes of wierookkorrels met koolsteentjes
- * wanneer er buiten of in een grote ruimte wordt gegeten, dan ook een aantal "Griekse" sportattributen (discus, balk)
- * Griekse kleding (grote lakens en sieraden; of zoals op de tekeningen in het project: sport- of uitgaanskleding)
- * werkblad 5a

Veel materiaal (bijvoorbeeld wierook) kunt u verkrijgen in Surinaams- Antilliaanse winkels (toko's) of supermarkten als XENOS.

Overzicht van de werkwijze

1. Introductie; aankleden van de ruimte.
2. Introductie op het hoofdstuk "In de ban van lotos."

3. Lezen van het eerste deel van het hoofdstuk; de leerlingen nemen de eerste hapjes en drankjes.
4. Lezen van het tweede deel van het hoofdstuk; de leerlingen maken kennis met een aantal Griekse sporten.
5. Lezen van het derde deel van het hoofdstuk; de leerlingen kunnen gaan dansen of naar een dans kijken.
6. Lezen van het slot van het hoofdstuk.
7. Gesprek naar aanleiding van de vraag: wat betekent "In de ban van lotos?" Actualisatie.
8. Invullen van werkblad 5a.

Uitwerking van de werkwijze

1. De leerlingen maken de ruimte gereed, waarna ze in de vorm van een cirkel (rondom schalen fruit en koek, kannen met drank, met zachte muziek op de achtergrond en onder het genot van wierook) het hoofdstuk "In de ban van lotos" kunnen gaan lezen. De leerlingen kunnen zich nu ook verkleden.
2. Introductie van het verhaal "In de ban van lotos."
U vertelt dat de Grieken in een cirkel op de grond met elkaar praten, muziek maken en eten. Dat kan binnen of buiten gebeuren. Binnen met een open ruimte midden in het dak, buiten in het open veld.
U vertelt wat lotos is (zie toelichting) en laat zien dat van lotos ook wierookstokjes gemaakt worden. U steekt hierbij een aantal wierookstokjes aan. Daarna vertelt u dat de lier (een soort harp) een gangbaar en veel voorkomend instrument is. De leerlingen zullen het op de achtergrond te horen krijgen.
U vertelt dat de Grieken voornamelijk van de landbouw en veeteelt leefden. De steden in de tijd van Odysseus waren net in opkomst, en de Griekse wereld was een agrarische samenleving. Vandaar het fruit, de koeken en de wijn. Er was geen televisie, daarom ging men in een kring zitten om elkaar verhalen te vertellen, te dansen en te sporten.
3. U begint te lezen in het hoofdstuk "In de ban van lotos" en stopt bij: ". . . zijn dienaren zorgden voor brood, wijn en lekkernijen." De leerlingen kunnen nu wat te eten en te drinken nemen.
4. U gaat verder met het verhaal en stopt bij: ". . . Hij is weer de Odysseus van vroeger." Wanneer u in een geschikte ruimte zit, kunnen de leerlingen elkaar uitdagen om boomstammen of de discus te werpen.
5. Na het sporten lezen we verder en stoppen bij: ". . . iedereen is van het schandaal op de hoogte. . ." Een aantal leerlingen kan nu in het midden van de cirkel een aantal dansen uitvoeren. De anderen kijken. Ter afsluiting van de maaltijd kan de hele groep gaan dansen.
Danssuggesties:
Deze suggesties leggen de nadruk op de ontmoetingen tussen de leerlingen. Het spel duurt ongeveer 10-15 minuten, waarbij u muziek moet nemen van bijvoorbeeld Miles Davis, Chick Corea. Als het maar ritmisch, afwisselend en sterk instrumentale muziek is.
De leerlingen staan op verschillende plaatsen in de zaal. Let op dat ze de ruimte hebben, omdat de snelle bewegingen botsingen kunnen veroorzaken.
U geeft het teken als ze door de ruimte kunnen bewegen. Daarbij krijgen ze verschillende houdingen op die ze moeten gebruiken: huppelen, schaatsen, achteruitgaan en wegschieten. Misschien verzinnen ze zelf ook nog wel iets. De leerlingen beginnen op uw commando, en

wanneer het goed gaat kunnen ze ook zelf de bewegingen gaan bepalen.

De tweede suggestie ligt in het verlengde van de eerste. Hiervoor is muziek nodig met veel afwisseling (popmuziek).

De leerlingen staan tegenover elkaar in de ruimte. Twee aan twee laten ze hun handen langs elkaar scheren. De leerlingen bewegen om elkaar heen, maar hun handen sturen. Ze mogen de tegenspeler omgeven met gebaren, maar hun handen mogen ook onder en over elkaar heenschieten. De beweging van de dans wordt totaler, wanneer ze met hun hele lichaam langs elkaar heen dansen. Variatie: de leerlingen tikken elkaar met hun vingertoppen aan, wat hun verdere bewegingen bepaalt.

6. Na deze onderbreking leest u samen met de leerlingen het verhaal uit.
7. U stelt aan de leerlingen de vraag: wat is lotos? Van belang is dat de leerlingen bij het beantwoorden van deze vraag niet over verkeerde goden spreken, maar wat er allemaal verleidelijk is voor de mensen om je niet meer aan je kompas te houden. Bijvoorbeeld:
 - * iedere avond voor de televisie hangen;
 - * op straat hangen;
 - * drugs gebruiken;
 - * elke avond uitgaan en dansen;
 - * naar je sportclub gaan;
 - * alcohol gebruiken.

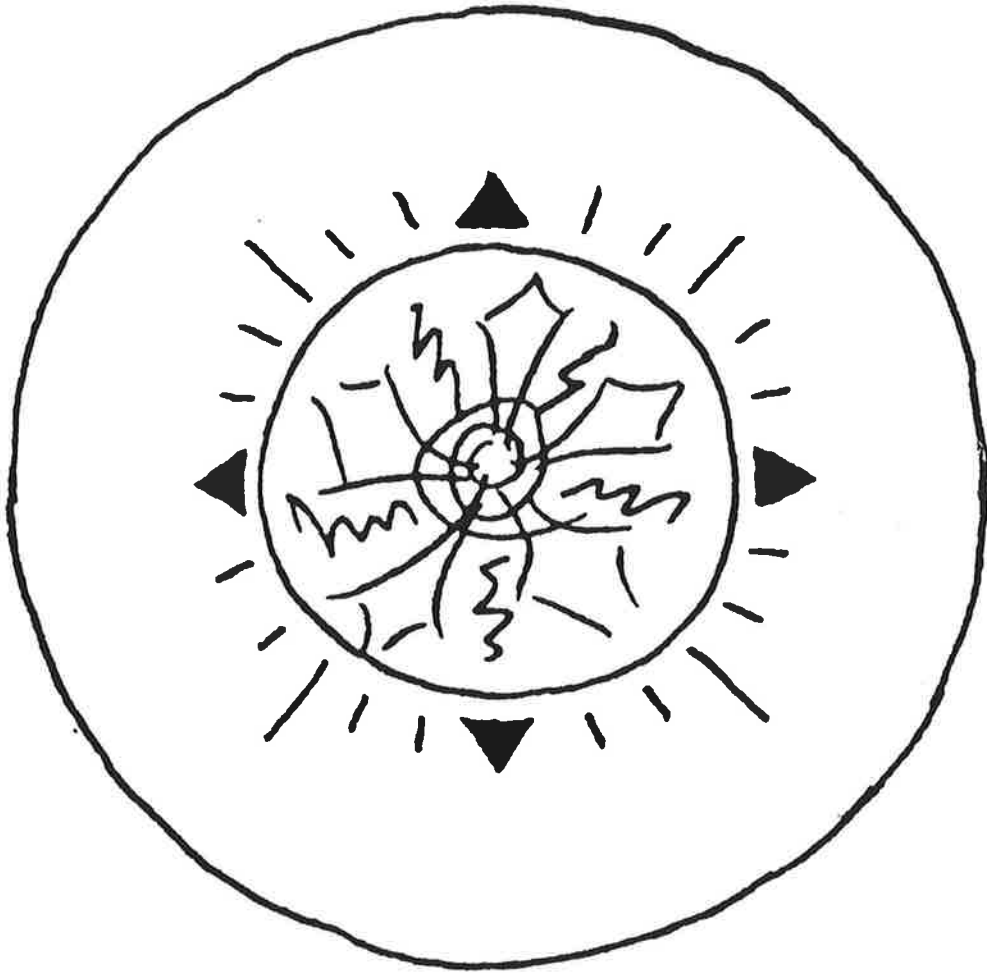
Het is van belang dat de leerlingen doorkrijgen dat jongeren dit doen om er bij te horen. Ze hebben het gevoel dat ze er eigenlijk niet onderuit kunnen. Zo van: ach joh, doe niet zo flauw, laat je niet kennen; wie ben jij eigenlijk, een moederskindje?

Daarna kunt u de volgende vraag stellen. Wat betekent: IN DE BAN VAN DE RECLAME?

De leerlingen weten al vrij snel dat reclamemakers subtiel inspelen op de sluimerende behoeften van mensen. De reclame heeft dan ook niet voor niets de jeugd als de grootste doelgroep.

De leerlingen kunnen aangeven dat ze zich door de reclame laten verleiden. Voorbeelden te over: mode waar je niet onderuit kunt; flippo's verzamelen; het uitgaansleven (welke muziek, dansen en gelegenheden zijn "in"?).

8. De leerlingen krijgen werkblad 5a voor zich met een kompas dat "overspannen" is. Daaronder staat de tekst "mijn kompas staat niet meer goed" wanneer: . . . In de open regels kunnen de leerlingen invullen wat hun kompas kan afleiden.

Mijn kompas staat niet meer goed wanneer:

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6

